

Innhold

Kapittel 1

Spesialpedagogisk teoredannelse	9
--	---

Betraktninger i lys av ulike spenningsfelt

Rune Sarromaa Hausstätter og Solveig Magnus Reindal

Spesialpedagogikk som profesjon og fagfelt	10
Forholdet mellom allmennpedagogisk og spesialpedagogisk kunnskap	13
Spesialpedagogiske kunnskapsparadigmer og ulike diskurser	15
Spesialpedagogikken: fagidentitet og samfunnsnytte	16

Del 1

SPESIALPEDAGOGIKKEN SOM PROFESJON OG FAGFELT	21
---	----

Kapittel 2

Forskning for spesialundervisning	23
--	----

Peder Haug

Institusjonaliseringa av spesialpedagogikk som fag og forskingsfelt	24
Statens spesiallærarskule	24
Pedagogikk eller spesialpedagogikk?	25
Omfattande utvikling	26
Indre strid	27
Å forstå utfordringane i spesialundervisninga	27
OECD-evaluering av norsk spesialpedagogikk	28
Kritisk om spesialpedagogisk forskning	29
Avslutning	32

Kapittel 3

Spesialpedagogikkens paradigmatiskje posisjonar og praksisregimer	37
--	----

Rune Sarromaa Hausstätter og Stine Vik

Spesialpedagogikk i krise	37
a) Den negative og den positive spesielle	40
b) Målet med organisert opplæring	41

Spesialpedagogiske praksisregimer	44
Avslutning	48
Kapittel 4	
Spesialpedagogikkens strukturdualitet	52
<i>Jarle Bakke</i>	
Innledning	52
Rammebetingelser for identitet	53
Fag og fagidentitet	55
Fag og fagidentitet i historisk perspektiv	58
Skillelinjer	60
Fagets identitet og praksis	61
Avslutning og oppsummering	64
Del 2	
FORHOLDET MELLOM ALLMENN PEDAGOGISK OG SPESIALPEDAGOGISK KUNNSKAP	67
Kapittel 5	
Pedagogisk teoridanning i en inkluderende skole; spesialpedagogikkens bidrag	69
<i>Rolf Fasting</i>	
Tilpasset opplæring – pedagogiske perspektiver	70
Tilpasset opplæring som spesialundervisning	73
Spesialpedagogisk teoridanning og praktiske synteser	74
Spesialpedagogikkens identiteter	75
Spesialpedagogikkens essensialistiske identitet	75
Spesialpedagogikkens konstruktivistiske identitet	77
Avsluttende sammenfatning	79
Kapittel 6	
Spesialpedagogikkens rolle i en skole for alle	84
<i>Marit Mjøs</i>	
Innledning	84
Utviklingen av en skole for alle	85
Utviklingen av spesialpedagogisk kompetanse	86
Spesialpedagogikkens bidrag til en inkluderende skole	86
Kvalitet i en inkluderende skole	87
Kompetanse for en inkluderende skole	90
Relevant spesialpedagogisk kompetanse i dagens skole	92

Spesialpedagogikkens bidrag til framtidens skole	93
Avsluttende kommentarer	95

Kapittel 7

Profesjon i endring	99
----------------------------------	-----------

Spesialpedagogens plass i skole og annet samfunnsliv

Anne Dorthe Tveit og David Lansing Cameron

Forskyvninger av ansvarsområder i skolens spesialpedagogiske tilbud	102
Spesialpedagogen i forhandlinger om oppgaver utenfor skolen	105
Utfordringer i utdanningen av spesialpedagoger	107
Avsluttende kommentarer	110

Kapittel 8

Spesialpedagogikk og spesialpedagogisk kompetanse i lys av tverrprofesjonelt samarbeid for utsette barn og unge.....	113
---	------------

Elisabeth Hesjedal

Innleiing	113
Spesialpedagogikk og spesialpedagogisk kompetanse i ein tverrprofesjonell kontekst	114
Tverrprofesjonelt samarbeid i ansvarsgrupper	115
Medverknad frå barn og unge	116
Kva kan spesialpedagogikk og spesialpedagogisk kompetanse tilføre tverrprofesjonelt samarbeid i ansvarsgruppe for utsette barn og unge?	117
Oppsummerande kommentarar	119

Del 3

SPECIALPEDAGOGISKE KUNNSKAPSPARADIGMER	123
---	------------

Kapittel 9

Opplæring og omsorg	125
----------------------------------	------------

- og andre felles grunnleggende begreper i spesialpedagogikk, pedagogikk og relaterte fag

Berit H. Johnsen

Innledning	125
Spesialpedagogikkens røtter og kontekst	126
Omsorg og inkluderende praksiser	128
Omsorg og sensitivitet i to beslektede forskningsbaserte tilnærminger	129
Rollen til empati i omsorg og sensitivisering	131
Sympati og empati - inkludering og oppmerksomhet	132
Omsorg, empati og evnen til å mentalisere	135

Teoretisk tilhørighet og praktisk nytte	137
Avgrenset eklektisisme i teori.	138
Avgrenset eklektisisme i praksis	138
Praksisarenaer: spesialpedagogikk i kontekst	139
Kapittel 10	
Pedagogikk og spesialpedagogikk	143
<i>En diskusjon om oppgavene, inkludering og kapabilitetstenkingen</i>	
<i>Solveig M. Reindal</i>	
Innledning	143
Inkludering: pedagogikkens og spesialpedagogikkens oppgave	144
To grunnbøker om pedagogikkens og spesialpedagogikkens oppgaver og tolkning av inkludering	146
Et normativt og analytisk rammeverk for å tolke pedagogikkens og spesialpedagogikkens oppgaver	149
Inkludering og kapabilitetstekningen	151
Kapittel 11	
Spesialpedagogen - mellom myter og mennesker	159
<i>Jenny Steinnes</i>	
Spesialpedagogikk, ferdigheter og danning	160
Myter om literacy - ferdigheter i et nøytralt vakuum	162
Myten om suksess, sosial utjevning og konkurranse	164
Myten om styrke som mål, medlidenhet som middel	167
Spesialpedagogikkens paradoksale samfunnsnytte - fagidentitet som Kunnskapens trubadur	169
Bidragstere	171